

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponentky

Autor práce: Bc. Filip Rybín

Název práce: Sampling Fusion: Ekvivalence měření tří módů sběru dat

Autorka posudku: Mgr. Zuzana Podaná, Ph.D.

Návrh klasifikace práce: *velmi dobře*

Základní charakteristika práce.

Jedná se o metodologicky orientovanou práci, která porovnává tři odlišné módy sběru dat. Specificky se zaměřuje na volební chování a analyzuje politickou participaci a preference.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Ano.

Jedinou drobností je, že výzkumné hypotézy nebývá obvyklé formulovat jako nulové hypotézy. Vzhledem k exploračnímu charakteru práce to však nepůsobí nijak rušivě.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Ano, s výjimkou oddílu 4.2, kde není zdůvodněn zvolený postup modelování.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Ano.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Práce má velmi přehlednou strukturu, autor vždy nastiňuje obsah a strukturu následující kapitoly a návaznost na další text. Využita je standardní struktura časopiseckých článků, a v textu se tak čtenář snadno orientuje.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretická část práce je dobře strukturovaná a témata jsou dobře zvolena a relevantní pro zkoumanou problematiku. Autor pojednává především o různých módech sběru dat, nepravděpodobnostních výběrech, tak také o problematice výzkumné chyby. Výklad je jasný a dostatečně podrobný (adekvátně diplomové práci).

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Empirická část diplomové práce je založena na výzkumu realizovaném agenturou NMS Market Research před krajskými volbami v roce 2020. Využity byly tři módy sběru dat – CATI, CAWI z Českého národního panelu a CAWI prostřednictvím Facebooku (Social). Autor získaná data převažuje, což podrobněji zdůvodňuje, a lze to považovat za vhodný postup. Vhodné by bylo ještě stručně uvést, jak vysokých hodnot váhy ve kterém souboru nabývají (min, max).

První dva oddíly analytické části prezentují výsledky získané různými módy sběru dat zaměřené na politickou preferenci (koho volili ve volbách do poslanecké sněmovny v roce 2017) a participaci (jestli volili v těchto volbách) a srovnává výsledky jak mezi sebou, tak i se skutečnými výsledky těchto voleb a pro doplnění i s aktuálními volebními modely. Tento postup považuji za velmi dobře zvolený a ukazuje jak rozdílnost mezi módy sběru dat, tak umožňuje posoudit velikost odchylky od reálných výsledků voleb.

V rámci interpretace výsledků autor dospívá i k dílčímu závěru, že z výsledků vyplývá vliv tazatele a sociální desirability daný nižší preferencí SPD a KSČM v souboru CATI (str. 47–48).

K tomuto tvrzení mám dvě výhrady. Zaprvé u SPD jsou výsledky v souborech CATI a Social prakticky totožné a zadruhé nelze jednoznačně tento výsledek připsat efektu tazatelů (problém může být například i v nízké návratnosti CATI či jinde).

U grafů 1–12 jsou pak chybně vypočteny intervaly spolehlivosti (vzhledem k velikostem souborů by u CAWI a Social měly být kratší nežli u CATI).

Následující oddíl 4.2 je jedinou částí práce, ke které mám podstatnější výhrady. Autor v něm prezentuje sadu logistických regresních modelů volební participace (jak pro minulou, tak plánovanou) vždy samostatně pro tři soubory. Cílem je zjistit, jestli jsou rozdíly v prediktorech participace mezi soubory získanými různými módy sběru a nakolik prediktory odpovídají těm identifikovaným v předchozím výzkumu. Za problematické v této části považuji následující:

- Autor nezdůvodňuje zvolený postup, kdy do modelů postupně přidává proměnné (a na závěr ubírá). Mimochodem, výsledky předchozích výzkumů, s nimiž své výsledky porovnává, pochází z obdobných modelů nebo z bivarietních analýz?

- Stejně tak není zdůvodněno, proč volí dvě různé závislé proměnné. Očekává, že by se výsledky měly nějak lišit, pokud ano, tak proč a jak? Tento bod společně s předchozím vede k tomu, že je tento oddíl přeplněný modely, působí velmi nepřehledně a domnívám se, že z hlediska přidané hodnoty (oproti jedné závislé proměnné a plnému modelu) je přínos minimální.

- Interpretace výsledků logistické regrese není vždy zcela korektní. Srovnávání různých modelů logistické regrese je obecně obtížné a rozhodně nelze stavět na snaze o srovnávání signifikance jednotlivých efektů (zejména u faktorů kódovaných jako sady dummy proměnných, kde také záleží na volbě referenční kategorie). Pro interpretaci by bylo vhodné prezentovat v tabulkách i intervaly spolehlivosti pro $\exp(B)$. Pro srovnání vhodnosti modelů na různých datech nelze využít ani Nagelkerkeho R^2 .

- Taktéž využití úspěšnosti klasifikace k porovnání modelů není bez problémů. Např. u modelů v tabulkách 9a/9b autor považuje za neúspěšnější CATI (str. 56) – kde došlo k nejvyšší změně z hlediska nárůstu procentních bodů oproti prázdnému modelu – avšak reálně nejvyšších hodnot dosahuje Social, resp. CAWI.

- Z tvrzení „[...] signifikance u tří ze čtyř kategorií včetně kontrastní kategorie“ (str. 55) se zdá, že autor nerozlišuje signifikanci efektu sady dummy proměnných a efektu jedné dummy proměnné.

- V modelech v tabulce 11a pak není zdůvodněno, proč autor využívá 2 indikátory minulé participace (nejsou hodně zkorelované?) a v modelech v tabulce 11b by pak mělo být dobře zdůvodněno, proč je minulé participace vysvětlována intencí budoucí participace.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Závěr shrnuje hlavní zjištění výzkumu, což je v následné diskuzi v podstatě duplikováno a přidáno je pojednání o limitech výzkumu a možnostech, jak dále téma rozvíjet. Byť je tato pasáž stručná, lze ji hodnotit jako vyhovující.

Diplomant v závěru (i diskuzi) doporučuje různé módy sběru dat kombinovat, a využít tak jejich silné stránky a minimalizovat různé chyby měření. Zde bych se zeptala, jak by taková kombinace měla vypadat v tomto konkrétním případě a proč k ní vlastně student nepřistoupil?

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

V pořádku.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

V pořádku.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Práce je stylisticky na dobré úrovni a obsahuje pouze minimum překlepů.

Ke grafickému zpracování mám pár drobných doporučení:

- různé úrovně nadpisů uvádět různými styly, čtvrtou úroveň už ideálně nečíslovat
- tabulku mít celou na jedné stránce (např. tabulka 1), pokud by se nevešla, zopakovat alespoň záhlaví
- v tabulkách 9a-12b neuvádět kategorie, kterou nejsou zahrnuty do analýzy
- u grafů 1-13 není na první přečtení zřejmé, co přesně se chí-kvadrát testem testuje, a jak rozumět výsledkům testování
- uvádění zdroje u tabulek/grafů – v případě prezentace dat z výzkumu NMS Market Research by měl být název šetření, příp. agentura a rok sběru a poznámka, že se jedná o vlastní zpracování dat autorem

Celkové hodnocení práce

Práci hodnotím celkově pozitivně, má zvolené zajímavé téma, kterému není v sociologii věnována dostatečná pozornost, a jeho zpracování je na velmi dobré úrovni. Autor prokazuje orientaci v dané problematice i analytické schopnosti a také stylem a formou práce odpovídá standardům odborných textů.

Kvůli problémům v empirické části práce naznačeným výše navrhuji hodnocení velmi dobře.

Otázky a náměty k obhajobě

Několik otázek je již nastíněno v předchozích pasážích posudku.

Datum: 21.8.2021

Podpis: